

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“
izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.
Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.
Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina lista:
Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K
Posamezne številke 10 v.
Zunaj Avstrije celo leto 17 K.
Inserati ali oznanila
se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 122.

Maribor, dne 18. oktobra 1909.

Letnik I.

Vseslovenska ljudska stranka.

Zgodovinski dan prve vrste je bil včeraj za ves slovenski narod: ustanovila se je Vseslovenska ljudska stranka.

Slovensko ljudstvo je pokazalo, da pojmuje važnost in pomen tega velikega dne. Priča za to je bila večtisočna množica, ki je napolnila ogromno dvorano hotela Union, in še bolj je to dokazala tista sveža in odkritosrečna navdušenost, ki je polnila dušo te množice ter zanetila v očeh ogenj domoljubne vneme in ustnicam izvalila oduševljene vzdihle. Naš narod je ta dan dokazal, da si je popolnoma v svesti tiste velike naloge, ki jo ima izvršiti na jugu naše monarhije.

Z viharnim navdušenjem sprejet je predsednik S. L. S. na Kranjskem dr. Susteršič otvoril zborovanje. Pozdravlja pred vsem vse slovenske brate iz raznih slovenskih pokrajin in izjavlja, da je posebno veselje in čast za slovenski narod, da more danes v svoji sredi pozdraviti zastopnike češkega in hrvaškega naroda. Obžaluje, da Ivan Stapinski ni mogel priti, ker je sedaj zasedanje gališkega deželnega zbora ter je na dnevnem redu velevažna zadeva volilne reforme za deželni zbor. Poslal pa je prav toplo sestavljeno in v političnem pogledu velevažno brzojavko.

Na dr. Susteršičev predlog se za predsednika zborovanja izvoli vrli voditelj koroških Slovencev dr. Brejc, za častne predsednike češki poslanec Kotlar in hrvaški poslanec Stjepan Radič, za podpredsednike pa goriški deželni poslanec Berbuč, koroški poslanec Grafenauer, izmed Stajercev dr. Korošec, za Istro Ukmar in za Kranjsko župan največje kranjske občine Zure.

Veliko veselje je zavladalo med občinstvom, ko je češki državni poslanec Kotlar v pravilni in gladko tekoči slovenščini pozdravljal slovenski narod kot najzvestejšega zaveznika češkega naroda in poudarjal, da ima naš narod na jugu izvrševati tisto nalogo, ki jo ima češki na severu. Izvršila pa bosta ta dva naroda svoje naloge, če bosta vedno ostala tesno združena.

Član hrvaškega naroda Stjepan Radič govori kot zastopnik hrvaške seljaške stranke. V velezanimivem izjavljanju kaže na dvojno neogibno potrebno podlago vsakega pravega ljudskega gibanja, na kr-

šćanstvo in pravo demokratstvo. Po tej poti je hodila politika poslancev slovenske ljudske stranke, v tej smeri se je vršila organizacija in so se že dosegli veliki uspehi, katerih še pri Hrvatih ni. Vsi ste pred nami, mi pa za vami, toda vedno z vami.

Poslanec Grafenauer izjavlja, da prihaja iz dežele nemških faranov, in opisuje položaj slovenskega naroda v tej deželi. Velika zaslomba bo odslej za nas Vseslovenska ljudska stranka.

Poslanec Berbuč pozdravlja današnji dan v imenu zmagovalne S. L. S. na Goriškem in izjavlja njen pristop k Vseslovenski ljudski stranki.

Ko je poslanec Demšar v imenu kranjskega kmečkega ljudstva pozdravil ustanovitev Vseslovenske stranke, izpregovori v imenu Stajercev poslanec dr. Korošec. Stajerci so se od Kranjcev marsikaj naučili ter so v marsičem bili njihovi učenci. Naučili so se pred vsem jasnosti v ciljih in odločnosti v nastopu. Bili smo na vaši strani, ko smo se še borili za zmago, tem bolj bomo od tedaj, ko smo si zmago priborili. Bili smo vselej zavezniki vaših poslancev in to tudi ostanemo. Združeni v bojih za blagor našega naroda upamo, da bomo tudi združeni v zmagah.

Nato utemeljuje dr. Krek predlog, naj se ustanovi Vseslovenska ljudska stranka. Nismo narod Črtomirov. Črtomir je zaklical svoji četi, ko je videl, da ne more zmagati, da zida ni več združenja, temveč ločitve čas. Mi obračamo te besede ter pravimo: sedaj ni več ločitve čas, temveč združenja. Čakali smo z združenjem, dokler nismo zmagali povsod. Zbrati pa je sedaj treba ves slovenski narod v enem taboru, pod eno zastavo, da izvojuje zmago v velikem boju, ki so ga nam vsilili naši nasprotniki. Ne bojimo se boja. Z zaupanjem na zmago gremo naprej. Mala je naša zemlja, toda naši nasprotniki naj vedo, da je v njej dovolj prostora za njihove grobove.

Predsednik dr. Brejc da predlog, naj se ustanovi Vseslovenska ljudska stranka, na glasovanje. Tisoč in tisoč rok se je vzdignilo za ta predlog, in ko je potem dr. Brejc rekel: „Izjavljam, da je Vseslovenska ljudska stranka ustanovljena“, ni odobravanja hotelo prenehati. Nato se je s trikratnimi živiklici na cesarja to velepomembno zborovanje zaključilo.

Vseslovenska ljudska stranka, cilj želja vseh pravih rodoljubov že od nekdanj, je torej ustanovljena. Vodi stranko centralno vodstvo in izvršilni od-

bor. V centralnem vodstvu so vsi krščansko-narodni državni in deželni poslanci v vseh slovenskih deželah, predsedniki deželnih političnih organizacij in še povrh po 5 zastopnikov, ki jih pošlje vsaka deželna politična organizacija. V izvršilnem odboru ima Kranjska 5 zastopnikov, Stajerska 4, Goriška 3, Koroška 2, Trst z Istro 1.

Za Stajersko so v centralnem vodstvu poleg vseh državnih in deželnih poslancev Kmečke zveze Rajh-Ljutomer, Brenčič-Ptuj, Rotovnik-Slovenjgradec, Zupan-Trbovlje, dr. Hohnjec-Maribor.

V izvršilnem odboru pa so naslednji zastopniki Stajerske: Roškar, dr. Benkovič, dr. Korošec, dr. Hohnjec.

Izvršilni odbor se je tako konstituiral: predsednik dr. Susteršič, 1. podpredsednik dr. Brejc, 2. podpredsednik dr. Gregorčič.

Ob osnovi kličemo Vseslovenski ljudski stranki: Bog blagoslovi tvoje delo v blagor našega majhnega, nam tako milega naroda!

Deželni zbor.

V petkovi seji je utemeljeval dr. Benkovič svoj predlog za železnico Rečica na Paki—Gornji grad. Govornik je posebno poudarjal, da v celem gornjegrajskem sodnem okraju ni nobene železnice. Predlog se je izročil železniškemu odseku.

Seveda je po stari navadi pricapljal za dr. Benkovičem dr. Kukovec s svojima predlogoma o železnici Rečica na Paki—Gornji grad in Polzela—Motnik. Glede prve železnice je predlagal dr. Kukovec, naj dežela prispeva k zgradbi 1.000.000 kron v obliki temeljnih akcij. V drugem predlogu pa zahteva, naj vlada postavno zagotovi to železnico in naj jo prične takoj zidati. K besedi se je oglasil dr. Benkovič in opozarjal, da Kukovec zadnji predlog nima pravega smisla, kajti njegova zahteva, naj vlada skrbi, da se železnica Polzela—Motnik postavno osigura in prične takoj z zidanjem, je že s tem izpolnjena, da je vlada vzela to progo v zadnjo predlogo o lokalnih železnicah, katero bo dežela zopet predložila: vrhutega opozarja, da bi se morali vsi poslanci v smislu zahtev gomilskega shoda potegovati za celo progo Polzela—Kamnik. Glede železnice Rečica na Paki—Gornji grad je pa dr. Benkovič opozarjal na to, da železnica ne bo finančno zasigurana, četudi dežela prispeva 1.000.000 kron v obliki temeljnih akcij, ker

PODLISTEK.

Zadnja laž.

— Babica, Andre je pisal! On pride in jaz sem brž hitela, da ti prinesem to veselo novico; kajti presenečenje bi te lahko preveč razburilo, če bi slišala naenkrat njegov glas.

Stara, slepa žena v naslonjaču se zgane in se skuša smejati. Globoke brazde temnijo njeno čelo. Teh par kapljic krvi, ki se kroži po njenih žilah, ji stopi v obraz in ji rdeči rumenkasto lice. Njene tresoce se roke oklepajo Julijine bele ročice in vzdihujoč povprašuje:

— Zakaj si prenehala govoriti? Zakaj so tvoje roke tako vroče! Povej mi resnico! Saj veš, da sem še iz onih starih časov, ko so še imeli ljudje pogum, vse prenesti. Zdravniki so te opozorili, da ugasuje luč mojega življenja, in ti si poklicala svojega moža, da mi zatisne slepe oči.

Julija se je komaj obvladovala.

— O, babica, kako moreš kaj takega misliti. Dr. Lorlin mi je včeraj rekel, da ti je znatno boljše. V dveh, treh tednih se boš zopet po našem vrtu sprehajala, potem mi pač moreš obljubiti, da boš v bodoče bolj previdna.

— Moje drago dete! Kako si dobro, kakor angelj. Toda jaz si ne zidam gradov v oblake. Andre se ne povrne s potovanja tako brez vzroka.

— Babica, pa si že pozabila, da mora biti do dirke tu?

Stara, slepa žena molči malo časa, kakor bi premišljevala skrivnosti, potem pa zašepeče:

— Povej, ali veš za gotovo, da je odpotoval? Slepi, bolni starici se lahko kaj natveze.

Julija zardi in jo prekine.

— Babica, tega bi ne bila pričakovala od tebe. Zakaj bi se ti bila zlagala, tebi, ki te ljubim in te spoštujem, kakor lastno mater?

— Ne srdi se, moj otrok! Hudobni jeziki so mi rekli, da ne ravna tvoj mož lepo s teboj in da tebi dela njegova lahkomišelnost in brezbržnost mnogo žalosti.

— (Ti niso menda tudi pripovedovali, da me muči, da me je zapustil? O, ta grde klepetulje!

— To je torej prazno besedičenje, samo iznajdba nevoščljivih ljudi? In vidva se še ljubita vedno tako vroče in iskreno, kakor tedaj, ko sem vajino zaroko blagoslovila?

Julija pogleda v nemem obup proti nebu in prosi, da naj ji dajo nebeške sile moči.

— Ti si tisti dan naju osrečila, babica. Danes se ljubiva še iskreneje, kakor tedaj, ko si najino srčno zvezo blagoslovila.

— Hvala ti, moj otrok, ti si mi vzela veliko težo s srca. Toda oprosti, da te mučim, povej, če ne kali kakšna senca vajine zakonske sreče, zakaj ne nosiš več poročnega prstana na prstu?

Mlada žena se strše pri tem vprašanju, ki ji je prišlo popolnoma nepričakovano. Potem se pa le ohrabri in bistro se smejejo vzdihne:

— Ampak, babica, to je že zdavnaj iz mode. Zena, ki drži kaj na lepo vedenje, bi se sramovala sneti rokavico, če nosi poročni prstan. Ta počiva v moji omari.

Stara žena stisne plaho obrvi.

— O jej, moj otrok! Nekdaj smo imeli poročni prstan za sveto stvar in pomenilo nam je nesrečo, če smo ga izgubili. Poročni prstan nam je bil edini kras, ki smo ga vzeli v grob. Naša sentimentalnost je bila plemenitejša, kakor vaša koketerija.

Mlada žena je mirno poslušala. Poravnala je blazino bolnici s svojo mehko roko in šepetala:

— Boč mirna, babica, še danes zvečer si ga zopet nataknem. Sedaj moraš pa mirovati. Dr. Lorlin mi je rekel, da te ne smem utruditi. Zadržaj malo, jaz ostanem pri tebi.

Bolnica je zadremala. Le tiho, tiho se splazi skozi spuščene zavese žarek luči v tiho sobo. Hrušč prodira le votlo s ceste v sobo, le brnenje muhi se sliši, ki letajo semintja.

Mlada žena se zgane vsakokrat, kolikokrat voz pred vratmi obstoji. Včasi se vzdigne in gre po prstih ven, da pogleda na uro. Bode li držal besedo? Ve-li, da lahko stara gospica vsak trenutek izdihne? Ali naj bi bila njena žrtev, njena nadčloveška žrtev, ki jo je prinesla, ko so ji zdravniki katastrofo prorokovali zastoj?

O, kako se je tresla, ko je stala pred njim, skoraj brezzavestna, in ko jo je meril on z vprašajočim pogledom. In potem, potem ga je prosila za napol zadušenim glasom, naj pozabi za kratko urico, da ne bočeta danes, jutri zakonito več mož in žena, naj da tolažbo umirajoči, da je njena vnukinja srečna, ljubljena žena.

— Dajte ji to tolažbo!

Nato je Andre zasmehuje odvrnil:

— Se vedno tako sentimentalna? Toda naj bo, igral bom v tej družinski idili.

Starka se je vzbudila in zdelo se je, da njene tresoce se roke nekaj iščejo.

— Hitro odpravila, zadušim se, moje srce je obstalo. In Andre še vedno ni prišel. O, Julija, moja uboga Julija, jaz sem imela vendar prav.

V tem trenutku odpre služkinja vrata in vpraša tiho:

— Sme li gospod grof vstopiti?

interesentje ne zmorejo ostalega, več milijonov znašajočega kapitala; zato on (dr. Benkovič) predlaga, da država sama zida železnico.

Proti večini obrnjen, konstatira dr. Benkovič, da je bila današnja (pelkova) seja železniškega odseka z dnevnim redom: železnica Polzela-Kamnik nesklepna, ker sta došla le on, dr. Jankovič ter načelnik odseka; ako bode večina kazala tako nerazumevanje zahtev Spodnjega Štajerja, potem nas bode utrdila le v prepričanju, da od te zbornice nimamo ničesar pričakovati in da imamo izvajati primerne posledice. (Ugovori na nemški strani, pritrdjevanje Slovencev!)

Poročilo deželnega odbora, da se spremeni deželna meščanska šola v Celju v javno deško meščansko šolo, se je izročilo odseku.

Pri občinskih zadevah je poslanec dr. Benkovič poročal o zahtevah občin Globoko, Sopote in Virštanj za pobiranje 188%, 165%, oziroma 154% dokaide od državnih davkov, izvzemši osebni dohodinski davek. Vsa poročila so se sprejela.

Okrajno sodišče v Celju je zasledovalo dr. Benkoviča, češ, da je pri St. Jakobu pod Kalobjem brez dovoljenja priredil shod pod milim nebom. Deželni zbor je po poročilu občinskega odseka sklenil, da se dr. Benkoviča ne izroči sodišču, ker se gre za strogo politično zadevo.

Ko je čital poslanec Wastian svojo interpelacijo zaradi mariborskega učiteljskega, v kateri se nahajajo razne denunciacije, je nastalo med slovenskimi poslanci veliko ogorčenje. Klicali so Wastianu: To je denunciacija! Denunciant! To je slovenski zavod! Ogorčenje je doseglo vrhunec, ko je Wastian v drugi interpelaciji čital besedo „windisch-national.“ Naši poslanci so odločno protestirali proti temu izrazu, nakar je deželni glavar pripomnil, da on do sedaj označbo „windisch“ ni smatral za žalitev. Slovenci so klicali: Mi se ne pustimo žaliti na tak način! Nastal je velik nemir. Glavar je neprestano zvonil, a burni prizori niso prenehali. Ko se je končno zbornica pomirila, je dal glavar na glasovanje, da se seja prekine do štirih, kar je tudi obveljalo.

Pri tej priliki moramo pripomniti, da zastopnika Narodne stranke dr. Kukovca pri teh burnih prizorih med Slovenci in Nemci ni bilo v zbornici, kakor sploh vedno izgine, kadar se vname v zbornici kak narodnostni prepir.

V popoldanski seji je v debati radi colnine na žito in trgovinskih pogodb izjavil dr. Jankovič v imenu slovenskih tovarišev, da upoštevamo žalostni položaj delavcev, kakor ga je poslanec Jodlbauer slikal, a kot zastopniki kmečkega stanu moramo v prvi vrsti se ozirati na žalostni položaj kmečkega stanu, kajti ne moremo oporekati dejstva, da se kmetije vedno bolj zadolžujejo, istina je tudi, da žalostne gospodarske razmere vedno večje število kmečkih rodbin silijo, da merajo zapustiti svojo rodno grudo in svoj dom, in končno je istina, da kmet ne upliva na ceno pridelkov. Vsi ti vzroki nas silijo, da glasujemo jednoglasno za agrarne predloge gospoda Wagnerja.

Velezanimivo je, kako je dr. Korošec v tej debati osramotil nemško večino. Poročevalec nemške večine je hotel dati na glasovanje negativni predlog, ki je bil v odseku odklonjen. Nabeđen izmed nemških juristov in tako izbornih (?) politikov ni niti v odseku, niti v zbornici opazil, da je naravnost ne-spametno, dati take predloge na glasovanje. Se-le dr. Korošec jih je moral primerno poročiti, kar so morali deželni glavar in večina priznati in tudi odobravati.

— Andre je prišel, zakliče mlada žena veselo. Ni res, ti dovoliš, da mu hitim nasproti.

Hiti mu nasproti in rudeča od zadrege jeclja prefrgane besede, ki jih spremlja z glasnimi poljubi na roko.

— O, moj ljubljene, sedaj se ne ločiva več; tako je žalostno, če te ni. — Ko bi bil dalje izostal, bi bila šla v samostan. O, kako se bode naša babica veselila.

Andre stopi k naslonjaču in se spusti mehanično pred njim na tla in jeclja:

— Babica, tu sem zopet!

Umirajoča pa šepeče s posebnim glasom, ki se zdi, kakor bi prihajal z onega sveta.

— Ljubita se, moja otroka, ljubita se vedno in večno. In ti, moja Julija si natakni poročni prstan. Prineslo bi lahko vajini ljubezni nesrečo, če ga ne bodeš nosila.

Sekunde so pretekale. Bolnica utihne. Smehljaj še in vzdihnila je.

— Se želite česa?, vpraša grof in vstane.

— Ne! Lepa hvala, da ste svojo obljubo izpolnili.

Pri vratih obstoji obotavljaje se.

Dve težki solzi spolzneta Juliji po licih in vzdih se izvije iz njenih prs. On stopi za korak nazaj in ji ponudi osramočen roko.

— Julija!, pride proseče izmed njegovih bledeh ustnic. Julija, oprosti!

Za trenutek se obotavlja; potem se vrže v njegovo naročje, in tok vročih solz se vlije iz njenih oči.

Nobena beseda ne onečaščuje te svete ure. Andre in Julija poklekmeta pred mrtvo grofico in iz oči, mokrih od solz, žari novo upanje, nova sreča.

Pr. Wispinnerjev, predlog za ustanovitev strokovne šole v Racanu, v kateri bi se naj naobrazovali pekarji, cementni izdelovalci, je govoril poslanec dr. Verstovšek in zahteval tudi slovenski učni jezik; po njegovem mnenju je šola velike važnosti za celi južni del države, zlasti za malo obrtništvo v slovenskih trgih in mestih. Bolj primeren se mu zdi za tako šolo celjski okraj. Poslanec dr. Verstovšek stavi dva spreminjevalna predloga v tem smislu; nemška večina neče nikdar slišati o slovenskem delu dežele in je, kakor po navadi, odklonila predloge.

V tej se je še tudi sprejel zakon o načelnih določbah za javni vodovod v trški občini Ljubno.

Poslanec dr. Verstovšek je staval predlog, da deželni zbor pozivlja vladu, da osnuje v Velenji strokovno šolo za lesno in stavbinsko obrt s slovenskim učnim jezikom.

Končno je cesarski namestnik še odgovarjal na razne interpelacije, nakar je deželni glavar ob 10. uri zvečer naznanil, da je deželni zbor odgođen.

Izzivalni zakonski načrti.

Spodnje-avstrijski deželni zbor je, glasovaje zakon o nemškem deželnem jeziku, dovolil izjeme za tri občine, ki bodo smele tudi naprej rabiti češčino kot notranji uradni jezik. To so občine Chorvatska nova vas (Oberthemenau) s 1152 Čehov in 74 Nemcev, Poštorna (Unterthemenau) s 3118 Čehov in 221 Nemcev ter Hlohovec (Bischofswarth) s 990 Čehov in 5 Nemcev.

Ali to niso edine češke občine na Spodnje-Avstrijskem. Na severo-zapadni strani te kronovine in sicer na češki meji leže občine: Nemecka (Beinhofen) s 576 Čehov in 99 Nemcev, Svarebah s 512 Čehov in 219 Čehov, Rapšachy (Rottenschachen) s 1002 Čehov in 1003 Nemcev, Belenec (Wielands) s 1015 Čehov in 1661 Nemcev, Tannenbruck s 158 Čehov in 88 Nemcev. To so pravadne češke občine in od njih zahteva novi zakon, naj se kar odpovejo češčine. Češki narod ne more dovoliti takega atentata proti sebi.

Raznoterosti.

Narodno-obrambna enketa se je vršila v Ljubljani v soboto popoldne in nedeljo predpoldne. Razprava je bila temeljita in živahna, in so bile zastopane vse slovenske pokrajine. Da se naše obrambno delo postavi na trden temelj ter se vsestransko organizira, se je sklenilo ustanoviti posebno obrambno društvo.

Predlogi za podporo po toči v celjskem okraju. „N. D.“ je pisal, da je nemška večina vsled zakulisnih pogajanj sprejela predlog g. Terglava, četudi je to bilo proti poslovniku, ker se odklonjene predloge dr. Benkoviča v istem zasedanju ni smelo več pred zbornico prinesiti. Ali dr. Kukovec ne pozna poslovnika, ali pa niti ni bral predlogov dr. Benkoviča in Terglava. Kajti ne le vnanja oblika, ampak tudi vsebina obeh predlogov je bila tako različna, da celo deželni glavar nikdar ni dvomil o dopustnosti novih predlogov. Pa saj je odved vsaka beseda, kajti „N. D.“ se ne gre za stvar, ampak le za hujskarijo.

Savinjske železnice in dr. Kukovec. Ko so poslanci S. K. Z. v deželnem zboru stvali svoje dobro premišljene predloge v prid železnice Polzela-Kamnik ter Rečica na Paki-Gornjigrad, zganil se je tudi dr. Kukovec; ker pa ni hotel naravnost prepisati predlogov dr. Benkoviča, napravil je svoje predloge, pri tem zagrešil toliko neročnosti, da jih moramo pribiti. Dr. Benkoviču očita v „Nar. Dnevnik“, da je zabavljaj črez njegove predloge; hočemo prihititi, kaj razume dr. Kukovec pod zabavljanjem.

Glede železniške zveze s Kranjsko črez Motnik so predlagali poslanci S. K. Z., naj se vlada pozove, celo progo Polzela-Kamnik vzeti v bodočo predlogo o lokalnih železnicah kot stavbo na državne stroške; razlogi predloge so itak znani. Dr. Kukovec pa se ni brigal za sklepe gomilskega shoda in predlaga, naj se vlada pozove, skrbeti za to, da se proga Polzela-Motnik čim preje postavno zasigura in da se takoj začne s stavbo železnice.

Ali dr. Kukovec še danes ni znano, da je vlada že v juliju t. l. državnemu zboru predložila vladno predlogo z železnico Polzela-Motnik? Ali mu ni znano, da se s stavbo ne more preje začeti, predno ni ta vladna predloga sprejeta? Ali mu ni znano, da more le državni zbor, ne pa vlada sama, to progo postavno, zlasti finančno osigurati? Proč vlado, ki nam privošči le drobtinico v obliki progice Polzela-Motnik, ki neče nič slišati o drugih naših projektih, Nemcem pa pod noge meče milijone za nepotrebne železnice! Proč s to vlado, pa bode ne le proga Polzela-Motnik, ampak cela proga do Kamnika bliže uresničenja.

Od te vlade dr. Kukovec zahteva nekaj, kar je samo ob sebi umljivo, kar je itak že storila. Zakaj dr. Kukovec ne drži soglasnih sklepov gomilskega shoda? Zakaj ne zahteva, da se spravi s sveta vprašanje prispevka dežele, ki more za vedno zavirati uresničenje te proge?

Predlog dr. Kukovca je le pesek v oči, drugega nič. Če se njegov predlog stokrat sprejme, ne bo zadeva niti za milimeter dalje v tir prišla!

Se bolj se je dr. Kukovec osmešil s predlogom radi železnice Rečica na Paki-Gornjigrad. Po vzorcu poslanca Wastiana, ki zahteva 1.000.000 K od

dežele za progo Maribor-Wies, zahteva isto za to progo. Ali ve dr. Kukovec, koliko znaša potrebščina za progo Rečica-Gornjigrad? Če bi to vedel, gotovo bi ne staval takih predlogov. Ali pozna deželni zakon o železnicah iz leta 1890? Ta določa, da dežela more dati dve tretjinki kapitala v obliki osnovnih akcij, ako država in interesi vzamejo eno tretjinko akcij. Interesenti v tem okraju sploh težko zmorejo črez 100.000 K. Če naj dežela da 1.000.000 K, to je dvetretjinki, v smislu še vedno veljavnega zakona, potem da država polovico tega, to je 500.000 K; kdo bo pa dal ostanek, ki znaša več kot 1.000.000 kron? Morda dr. Kukovec! Tako površno se ne stavijo predlogi. Dr. Kukovec ni premislil, da se za progo Maribor-Wies brigajo interesi, ki morejo najmanj za 1.000.000 K temeljnih akcij vzeti. Vrh tega je izključeno, da bi dežela v tem slabem finančnem stanju dala tako svoto za železnico v izključno slovenskem okraju, ko sta vendar poslanca Wastian in Neger v enakim predlogom v prid železnice Maribor-Wies že opetovano propadla. Zato pa se mora železnica v gornjegrajski okraj na državne stroške zidati, kot zahtevajo poslanci S. K. Z., ali pa je nikdar ne bo. Tedaj manj peska, pa več premišljenega dela.

Dr. Benkovič je te ugovore v deželnem zboru prav milo označil, glede železnice Polzela-Motnik celo le v slovenskem jeziku, da bi dr. Kukovec preveč ne izpostavil. Slovenski klub je kljub temu ugovorom podpiral oba predloga, ki bi sicer niti v razpravo ne prišla; to pa je zato, da bi dr. Kukovec ne imel prilike zoper naše poslance hujskati pri nerazsodnih ljudeh. Pa tudi te ljubavi bi Slov. klub ne storil, če bi zbornica že preje ne sprejela predloga dr. Benkoviča in jih odseku odkazala. Dr. Kukovec dalje pravi v „Nar. Dnevniku“, da ni običajno, se pri prvem utemeljevanju k besedi oglašati; saj se je vendar on sam pri isti seji oglasil k besedi pri odkazanju poročil deželnega odbora o meščanskih šolah in o agrarnih operacijah, da je par nepomembnih stavkov povedal. Toliko v odgovor „N. Dnevniku.“

Družba sv. Mohorja v Celovcu je vsled večje dela v tiskarni in ker je izvršila vse knjigovesko delo v lastni, povečani in z novimi stroji opremljeni knjigovoznici, malo pozneje kakor lansko leto dogotovila letošnji književni dar za svoje člane. Vendar bodo društveniki prejeli knjige tako zgodaj, kakor je bilo v navadi prejšnja leta. Ko jih bota zima in dolgi večer zbiral na klopi ob topli peči in ob čedni mizi v kotu sobe, bodo že lahko črpali zdravo hrano za glavo in srce iz novih knjig, ki jim je bodo prinesle letos za stari dve kroni precej več kakor druga leta. Razpošiljanje knjig se prične prihodnji teden; najprej jih prejmo najoddaljenejši člani — v Ameriki, Afriki in Aziji — za njimi najbližji — Korošci — potem pa: 1. člani v raznih krajih zunaj slovenske zemlje; 2. poročka, krška in senjska škofija; dalmatinske in bosenske škofije; dja-kovska, zagrebska in ogrske škofije; sekovska in videmska; 3. ljubljanska, 4. goriška, 5. tržaško-koprška, 6. lavantinska škofija. Celovski in vsi udje, ki prejemale knjige naravnost v tiskarni, naj pridejo čim preje ponje, da nam ne bodo delale predolgo napotja v itak tesnih naših prostorih. Vse književne pošiljatve spremlja naša iskrena želja: Daj jim Bog obilo svojega blagoslova!

Skandal. „Narodni Dnevnik“ v štev. 232 se norčuje iz gospoda Kranjca, kaplana v Hočah, da „nekaj koplje“ v ondotnem gozdu. Da sta si to dovolila „Marburger Zeitung“ in „Stajero“, je razumljivo, a za „Narodni Dnevnik“ je naravnost škandal. Gospod Kranjc je na svoje stroške, po priporočilu in navodilu Ugodovinskega društva odprl nekaj gomil, katerih se več nahaja v okolici hočki. In zato ga celjski banditi zaničuje. Koliko so nam že Nemci odnesli starin, koliko gomil prekopal, a celjski absolutni narodnjaki niso zinili besede, sedaj pa, ko domačin za domače društvo dela, pa ga „Narodni Dnevnik“ zaničuje. No, od ljudi, ki le v celjski „Skalnati kleti“ rešujejo kulturna vprašanja, ne moremo pričakovati, da bi vedeli ceniti vrednost domačih starin in požrtvovalnega dela.

„Mučenik.“ Kakor smo v uvodniku zadnje številke prorokovali, tako se je zgodilo. Vsi liberalni listi proglašajo vodjo barcelonskih razbojnikov in morilev ter glavarja evropskih anarhistov, Franca Ferrerja, ki je bil od sodišča obsojen na smrt in ustreljen, za mučenika. Po liberalnem receptu je seveda hvalevredno, da je Ferrer vodil čete požigalcev, roparjev in metalcev bomb, ki v Barceloni niso preje nehali, dokler niso bile porušene vse cerkve in požgani vsi samostani ter pomorjenih na stotine nedolžnih žrtev. Morila, ropati in požigati je po mnenju liberalcev dovoljeno in če je kdo radi tega kaznovan, postane mučenik, da je le pristaš svobodniške stranke. In taki ljudje, ki proslavljajo moža — Ferrerja —, ki v svojih učnih knjigah za svobodne šole izrecno uči, da ni Boga, ne državne oblasti in da je umor v politične namene upravičen, ti ljudje si še potem predrznejo hinavsko trditi, da niso nasprotni veri in cerkvi.

Liberalci o ljudstvu. Slovenski liberalci poznajo kmečki in delavski stan le takrat, kadar ga rabijo. Rabijo ga pa v prvi vrsti ob času raznih volitev. Tistikrat so liberalci z našimi kmeti in delavci na vse prijazni, obetajo jim zlate gradove in ne-besa že na zemlji, ako volijo liberalne kandidate.

Hlinijo se tudi, da so dobri kristjani in, da jim ljudstvo raje veruje, si obesijo okoli vratu celo rožni venec. Ko so pa volitve končane, tedaj je pa tudi z vsjo liberalno prijaznostjo in naklonjenostjo napram ljudstvu proč. Kmet postane zopet zarobljen in neumen, kakor je bil pred volitvami. Nesramni so liberalci celo tako, da javno v časopisih imenujejo slovensko ljudstvo neumno („Slovenski Narod“ z dne 13. t. m.). Se grše pa piše „Soča“, glasilo gorških liberalcev o priliki padca liberalnega poslanca Streklja, ki so ga Kraševci vrgli: „Slučaj, ki je primeril državnemu poslancu Streklju, nima kmalu primere v zgodovini. Ljudstvo, ki je tako fikvakovsko, ne zasluži, da se njegovi najboljši sinovi žrtvujejo zanj. . . . Pravi, resnični, celi možje morajo z žalostjo zbežati od takega pokvarjenega ljudstva.“ Liberalci imenujejo brez sramote naše kmečko ljudstvo neumno, fikvakovsko in tako pokvarjeno, da morajo z žalostjo zbežati od nje. Priporočamo vsem slovenskim liberalcem, da ubogajo „Sočo“ in takoj zbeže od slovenskega ljudstva kam daleč, magari na Čulukačersko, kajti čim bolj bodo liberalci oddaljeni od slovenskega ljudstva, tem bolje se bo temu godilo.

Mučeništvo Slovakov na Ogrskem. V Slatini na Gornjem Ogrskem so mažarski kmetje ovadili nekoga Slovaka, češ, da je zapustil župno cerkev v trenutku, ko je mažarski pridigar stopil na prižnico. Kmeti so zaprli in začeli preiskavo, pri kateri je pa prišlo na dan, da je razven njega še 60 drugih Slovakov demonstrativno šlo iz cerkve. Vse so zaprli in po desetih mesecih preiskovalnega zapora se je sedaj pričela glavna obravnava proti tem obtožencem.

Prebivalstvo na zemlji. Kakor so učeni statistiki izračunili, je na zemlji okrog 1 milijarda 538 milijonov ljudi. Angleška z vsemi svojimi kolonijami ima 403 milijone prebivalcev, Kitajska 350 milijonov. Rusija 152 milijonov, Združene države v Severni Ameriki 98 milijonov, Francija 81 milijonov, Nemčija 78 milijonov, Avstro-Ogrska 50 milijonov, Turčija 38 milijonov, Italija 36 milijonov itd. Največja mesta so: London s 7, New-York s 4, Paris s 3 milijoni prebivalcev. Tem slede Chicago, Berlin in Dunaj, ki imajo okrog 2 milijona prebivalcev.

Štajersko.

Maribor. Hubert Wolf, uslužbenec pri mariborskem mestnem uradu, je prišel v četrtek zvečer k hotelirju J. Sauer, radi mačke, katero je Wolfu Sauerjev pes umoril. Sauer, ki je, mimogrede omenjeno, tudi mestni svetovalec, ni hotel o tem ničesar vedeti in je ukazal svojemu hlapcu, da je vrgel Wolfa na cesto. Pri tem si je pa Wolf zlomil desno roko in ga je rešilni voz prepeljal v bolnišnico.

Surovost. Kako spoštovanje ima dandanes mladina do starih ljudi, nam zopet dokazuje sledeči slučaj. Dne 15. t. m. so pri g. Šmidererju v Cvajniku trgali grozdje. Nek viničarski sin je uganjal nerodnosti in za to ga je 76 letni starček Andraž Viher posvaril. To je pa fant tako razjezilo, da je sklenil se maščevati. In res je zvečer v temi za nekim grmom čakal Viherja in ko je ta prišel mimo, ga je napadel s kolom in mu zadal težke poškodbe na levi roki in desni nogi. Viherja so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Krčevina pri Ptuj. Prihodnjo nedeljo, t. j. dne 21. oktobra, po večernicah bode imelo Krčevinsko bralno društvo pri g. Vilčniku na Spodnji Grajeni svoj običajni občni zbor. Po navadnem vsporodu bo poučni govor.

Ljutomer. Umrla je 14. t. m. gospa Katarina Mohorič, posestnica na Podgradju, po dolgi in mučni bolezni. Pokojna je bila mati g. dr. Franca Mohoriča, c. kr. sodnega tajnika v Ljubljani. Dobri, blagi materi večni mir!

Veržej. Odgovor „Narodnemu Dnevniku“ štev. 216. zaradi prestopka pašne prepovedi, s katero delajo po trških gozdih velikansko škodo celih 9 let. Trški gozd imajo že med seboj razdeljeni več kot 100 let in obstoji zemljeknjižno zemljiškega kompleksa kmaj 200 oralov gozda in 30 oralov pašnika. Mnogo let so bili s pašnikom zadovoljni, ni bilo nobenih prepirov. V zadnjih štirih letih so začeli delati škodo z živino po glavnih delih gozda, in niso bili zadovoljni s pašnikom, ki so ga imeli že več kot sto let. Začeli so se pripraviti in delati škodo po gozdih, in večina tržanov se je morala obrniti do politične oblasti. Bila je komisija dne 12. maja leta 1909. Ni res, kakor piše „Narodni Dnevnik“, c. kr. okrajno glavarstvo je prepovedalo pasti v vseh delih gozda in so bili kaznovani vsak deset kron in dva dni zapora zaradi jezika. S pašnikom, katerega je c. kr. okrajno glavarstvo odločilo, niso bili zadovoljni, hoteli so si zasvojiti cele trške gozde kot lastni pašnik, za katerega je delal največ tržan Anton Seršen. Komisijo je moral tudi sam plačati, ker jo je sam zahteval. Zahtevalci pa se niso hoteli prepričati, da bo c. kr. okrajno glavarstvo v tem slučaju kaznovalo z globami zaradi gozdne prepovedi, so se ustavljali in niso ubogali. Kazni so morali plačevati zmirom naprej. „Narodni Dnevnik“ piše, da so plačali že 500 kron. Ubogi tržani so trpeli mnogo škodo po svojih gozdh. Od tistega časa ni miru. Pokojni župan Jožef Ostre ni tožil za pašnik, kakor piše „Narodni Dnevnik“, on se je potegoval za gozdno postavo in za svoje tržane. Nikoli niso bile njegove tožbe izpodbite, kakor dr. Kukovec v svojem dopisu napačno poroča. Ko je c. kr. okr. glavarstvo kaznovalo prvokrat, vložili so rekurz na c. kr. namestništvo v Gradec in na c. kr. ministrstvo na Dunaj. Njihove prošnje so se vlekly dve leti in so bile spodbite. Prišel je čas plačila in c. kr. okrajno glavarstvo je prvokrat zarubilo dne 21. avgusta leta

1908. Ni tako, kakor piše „Narodni Dnevnik“. C. kr. okrajno glavarstvo je po postavi kaznovalo, in je tudi iztirjalo. Neki tržan je celo na glavarstvu rekel, da ne plača. Dolgovali so do letos (dne 22. maja). Dne 22. maja so močno rubili in prodali so jim nekaj živine in nekaj pšenice. „Narodni Dnevnik“ piše, da so bili tržani kaznovani z zaporom. Kaznovan pa je bil le en tržan zaradi žaljivih besed, ki jih je povedal sodniku v obraz. Dne 8. julija je bila druga komisija zaradi pašnika. Ni plačal komisije samo eden, kakor piše dr. Kukovec v „Narodnem Dnevniku“, plačali so jo vsi skupaj, največ taki želarji, ki pri pašniku nič nimajo. Vidi se, kakš lažnjivec je „Narodni Dnevnik“, ker navaja imena, katerih nismo še nikdar slišali. Gospod Anton Seršen pa si je največ sam kriv svojega plačila zaradi nesrečne paše, za katero se potegujeta g. nadučitelj Franjo Cvetko v Vučjivasi in dr. Kukovec, dež. poslanec Narodne stranke. „Letos na binkoštno soboto so močno rubili“, piše „Narodni Dnevnik“, to pa ni res, ampak dobili so opomin le tisti, kateri so se dne 22. maja poskrili in niso hoteli plačati. Kukovec ne pozna razmer v našem trgu in tudi ne ve, zakaj so se tržani pritožili na glavarstvo. G. dr. Kukovec, ali ne poznate gozdnih postav?

Koroško.

Celovec. Slovensko krščansko-socialno delavsko društvo priredi v prid Delavskemu domu v Podljubelju v nedeljo dne 24. oktobra t. l. v prostorih Rokodelskega doma (Neue Weltgasse 22) gledališko predstavo „Mlinar in njegova hči.“ Založila v petih dejanjih. Spisal E. Raupach, poslovenil Franc Malavašič. Sedeži prve vrste 1 K, druge vrste 70 vin., tretje vrste 50 vin., stojišča 20 vin. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Med dejunji svirajo celovski tamburaši in poje moški zbor delavskega društva. Ker je čist dobiček namenjen za potrebni Delavski dom, se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi iskreno vabi odbor.

Župnijski izpit je delalo letos 14 gospodov. Izmed Slovencev so se udeležili izpita č. gg. Ivan Dolinar, provizor v Smarjeti pri Velikovu, Jos. Linasi, provizor v Apačah, Ivan Smedč, provizor v Zabnicah, Franc Vuk, provizor v Kotmarivasi.

Prestavljeni so: č. gg. provizor v Mohličah Friderik Malgaj v Peravo kot namestnik č. g. Trunka, ki gre v Ameriko proučevati razmere tamošnjih Slovencev; Matej Trepal iz Maloš v Dobrovas; V. Mörtl, kaplan v Dobrlivasi, v Borovlje.

300letni jubilej Marijine kongregacije so obhajali v Celovcu v benediktinski cerkvi od 7. do 9. t. m. Izborne je pridigoval o. Emil Volbert iz družbe Jezusove.

Umeščen je bil na župnjo St. Peter v Tvengu č. g. Anton Patterer.

Slov. dijakom! Podporno društvo za slovenske dijake na Koroškem naznanja, da naj se doposljuje prošnje za podporo do 24. oktobra, opremljene s potrebnimi listinami, na naslov Ivan Scheinig, c. kr. vladni svetnik v Celovcu.

Celovec. V bogoslovju je letos doslej 44 bogoslovcev. Med njimi je 18 Slovencev, 3 Poljaki, 1 Hrvat, 1 Ceh in 21 Nemcev.

Naznanilo. Čč. šolske sestre v St. Jakobu v Rožu sprejemajo na stanovanje in hrano dekleta, ki hočejo obiskavati slovensko ljudsko šolo v St. Jakobu. V internatu, katerega otvorijo z letošnjim šolskim letom (3. novembra t. l.), je tudi še prostor za eno šoli odraslo dekle, ki se želi učiti kuhati in šivati. Zglasiti se je treba pri čč. šolskih sestrah v Narodni šoli, pošta St. Jakob v Rožu, Koroško.

Kranjsko.

Deželni zbor. Na zadnji popoldanski seji v petek je bila na dnevnem redu izprememba poslovnika, o kateri je poročal dr. Krek. Poročevalca so liberalci večkrat motili v njegovem govoru. Poslovnik, za katerega spremembo se gre, je star in datira še od leta 1863., torej že popolnoma zastarel, posebno še, ker so se spremenila važna določila deželnega reda. Z izpremembo bi se pa olajšalo tudi vsako poslovanje. Po dr. Krekovem govoru so pričeli liberalni junaki razsajati po zbornici. Vodil jih je zopet Turk. Milo je gledal dr. Tavčar, ko so mu „mladi“ odpovedali pokorščino v zbornici in pričeli brez njegovega povelja lomiti stole in razbijati pulte. Disciplinarni odsek jim je pa kmalu prevroč kri ohladil in jih izključil iz seje. Po dolgih razpravah se je novi poslovnik končno sprejel. Sprejela se je tudi resolucija za izpremembo deželnega reda tako, da bo imel deželni zbor tri glavarjeve namestnike, po kateri resoluciji bo omogočeno vsaki stranki zbornice, da bo zastopana po predsedstvu. Vsa zbornica je ploskala ob sprejetvi novega poslovnika. Deželni predsednik naznani na to, da se po najvišjem naročilu odgodi zasedanje kranjskega deželnega zbora.

Belokranjska železnica se bo pričela v kratkem graditi in sicer se bo pričelo z gradnjo proge iz kranjske, hrvaške in dalmatinske strani obenem. Konkurzi za zgradbo se bodo v par dneh razpisali.

Primorsko.

Zaupniki S. L. S. iz Trsta in Istre so si izvolili za načelnika č. gospoda J. Ukmarija, za odbornike pa gospode: Sancina J., Višnjeva J., Koširja Antona, Škerbeca M., Velharticega in Coka Antona.

Bogoskranstvo. Kako deluje hudičevo seme brezverskih svobodomislecev med mladino, kaže zo-

pet slučaj, ki se je dogodil v tržaški cerkvi Starega sv. Antona. Tam so imeli gimnazijci minuli teden v sredo skupno šolsko spoved. V četrtek zjutraj je pristopil k sv. obhajilu tudi en višji gimnazijec. Kmalu nato, ko je sprejel sv. hostijo v usta, se je oddaljil od obhajilne mize, vzel sv. hostijo v roko in jo hotel vtakniti v žepno ruto. Neka deklica je to zapazila, hitro stopila k njemu, mir odzela sv. hostijo iz rok in jo ponesla v svojem molitveniku v zakristijo, kjer jo ji je odzvel kaplan in jo nesel v tabernakelj. Uvedla se je stroga preiskava proti temu brezbožnežu. Kam pridemo, ako pustimo še dalje otrovati našo mladino po brezbožnih učiteljih in zapeljivcih. Takim ljudem boj do skrajnosti!

Strajk občinskih uradnikov v Spljetu. Strajk občinskih uradnikov preli v Dalmaciji. Občinski tajniki in drugi občinski uradniki zahtevajo izboljšanje svojega položaja; občinski zastopi so se tudi izjavili v prid tej zahtevi in se je silvar izročila deželnemu odboru. Ker pa vse kaže, da sedanji deželni zbor ne bo nič storil za uresničenje želja občinskih uradnikov, so slednji na nedeljskem shodu sklenili, stopiti v štrajk, oziroma pasivno resistenco, ki pa ne bo zadevala vojaških zadev v izročnem deokrogu.

Zahajajte le v gostilne, kjer so na razpolago: Straža, Slov. Gospodar. Podpirajte trgovce, ki so prijatelji krščanske narodne stranke! Svoji k svojim!

Demonstracije za Ferrerja.

Povodom usmrtitve Franca Ferrerja so vprizorili pristaši svobodne misli, ki odobravajo morenje, ropanje in požiganje ter to tudi sami, ako se jim nudi prilika, v praksi izvršujejo, po raznih evropskih mestih velike demonstracije.

V Parizu so bili veliki nemiri. Opetovano je poizkusilo nekaj stotin demonstrantov, da bi prišli pred špansko poslaništvo, a so bili vsakičkrat razgnani. Demonstrantje so vdrl v prodajalne in plenili ter ropali po njih. Hoteli so udreti tudi v neko banko, pa se jim ni posrečilo. Ranjenih je bilo okoli 100, aretiranih pa nad 300 oseb.

Na Italijanskem in Španskem so bile tudi demonstracije, pri katerih je bilo veliko ljudi ranjenih in tudi ubitih. Seveda je to ubijanje po Ferrerjevem nauku dovoljeno in zato bodo postali mučeniki tudi vsi tisti, ki bodo vsled ropanja in pobijanja povodom teh demonstracij obsojeni.

Tudi v Trstu so se dvignili svobodomislec, da manifestirajo za anarhista in vodjo razbojnikov Ferrerja. Ko se je izvedelo, da je vest o usmrtitvi potrjena, so najprej dijaki laških srednjih šol zapustili šole in se podali demonstrativno po mestu, vpivajo proti Španiji in v prilog Ferrerju. Kmalu za njimi so nastopili, zapustivši delo, tudi tržaški črkostavci, in sicer najprej oni društvene tiskarne (Tipografica sociale), potem oni tiskarne Morterra in za njimi še drugi. Poleg tega so pa štrajkujoči črkostavci sami poslali deputacije v svobodno luko, v Lloydov arsenal in drugam, kjer so izvabili delavce, da so demonstrativno zapustili delo.

Šli so pa tudi po vseh trgovinah in zahtevali, da naj bodo vse trgovine popoldne zaprte v protest proti usmrtitvi Ferrerja. Seveda so se trgovci in obrtniki skero vsi podvrgli tej zahtevi in zaprli svoje prodajalne, oziroma delavnice.

Demonstrantje so razbili ob 4. uri popoldne nekaj šip ekspedicijske tvrdke Adriatica na trgu pred pošto palačo. Ob 8. uri zvečer so razbili par luči kavarne Minerva na Acquedottu in nekaj šip hotela Volpich.

Z oken delavskega doma, delavske zbornice in Narodne delavske organizacije so visele zastave, povite v žalni trak.

Ravno ob istem času, namreč ob 12. uri in pol, so se pa demonstrantje podali pred škofijo, kjer so demonstrirali z žvižganjem in vpili: Doli s papežem!

Ko so šli demonstrantje po Corsu, so srečali nekega duhovnika. Takoj, ko so ga zagledali, so začeli vpiti proti klerikalizmu sploh in nekateri so dotičnega duhovnika celo insultirali.

Ob 2. uri popoldne je prišlo v ulici della Barriera vecchia do spopada med demonstranti in redarji, ki so demonstrante razgnali. Redarji so nastopili z golimi sabljami in so aretovali več demonstrantov. Demonstranti so čisto po vzoru Ferrera začeli metati v policijo kamenje. Eden kamenov je zadel redarstvenega nadzornika Ivana Verčiča v spodnjo čeljust na desni strani.

Sploh je bilo tekom včerajšnjega dne aretovanih večje število oseb, a pridržanih v zaporu in oddanih deželnemu sodišču je bilo le kakih 14 oseb. Ranjenih je bilo tekom petkovih demonstracij več oseb.

Listnica uredništva.

Celje. Za danes prepozno došlo. Prihodnjič gotovo.

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Orehe, suhe gobe, fižol, smrekove storže, divji kostanj, sploh vse delne pridelke kupi Anton Kolenc v Celju.

Zanesljiva in pridna natakara se sprejme — če mogoče — na račun v dobro idoči gostilni Franca Seršena v Ljutomeru. Istotako se sprejme učenec iz poštene hiše, s potrebno šolsko izobrazbo v trgovino mešanega blaga. 207

Pozor Slovenci!

Izdelujem obleke vsake vrste iz garantirano pristnega domačega in tujega sukna po najnižji ceni. Postrežba točna in solidna. Franjo Pajk, krojač, Dol pri Planini.

Naznanjam, da sem otvoril vino-toč čez ulico in da točim vino domačega pridelka po najnižji ceni. Za obilen obisk se priporoča Pajk Jožef, veleposestnik, Dol pri Planini. 158

Učenca, 15 let starega fanta, sprejme takoj pod ugodnimi pogoji Ivan Cesar, podobar in pozlatar v Mozirju. 210

Hiša

tik Celja, leta 1904 zidana, enonadstropna, ki nese letno do dve tisoč K, v kateri je bila leta 1905 upeljana mešana trgovina, pripravna za gostilno s kletmi, dvoriščem, zelenjadnim vrtom in vsem potrebnim oskrbljena, se pod lahkimi plačilnimi pogoji takoj proda. Več pove Dolenc, Celje, Poljska ulica 8.

Orgle.

Radi naprave novih orgelj v župnijski cerkvi v Cirkovcih se stare orgle z 10 registri ceno prodajo. Tozadevna vprašanja naj se naslavljajo na Josip Brandl, izdelovatelj orgelj v Mariboru. 192

Edina narodna steklarska trgovina**Fran Strupi, Celje**

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kame-nine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobice. Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah. 2

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!

Na debelo.

Na drobno.

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor

Tegethofova cesta 33

pred kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn.

10 Priznana najboljša igle za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Olje od motorja oddaje 100 kg. po 25 K. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Šolske potrebščine

kupite po ceni in dobro edino pri tvrdki:

Goričar & Leskovšek

v CELJU, Graška ulica št. 7.

Lasna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov po novih predpisih. — Zaloga šolskih tiskovin, papirja, peres, svinčnikov, peresnikov, raznovrstnih črnih in tušev, kamenčkov, gob, tablic, uradnih zavitek in stran.

NA DROBNO!

Izvrstno domače usnje :

priporoča po najnižji ceni

Elizabeta Welle, usnjarija v Framu.

71

Nikdar

vas ne bode grevalo, ako se enkrat prepričate o velikan-ski zalogi in čudovito nizkih cenah v veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje.

Vzorci proti vrnitvi in pošiljatve čez K 20.— franko. Posebno ugodno se kupi „Haras“ volna v vseh barvah kg. K 6.— in „Imperial“ čista volna kg. K 7-80.

Restavracija**Narodni dom**

v Mariboru.

Izhorna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sobe za tujce.

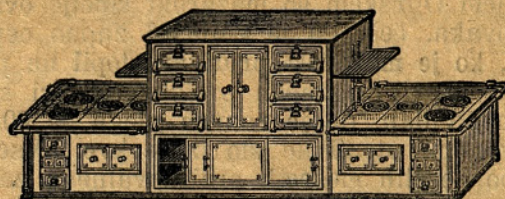
Za obilni obisk se priporoča

37

Lojzika Leon.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Izdelovatelj cerkvenega orodja in posode

Karol Tratnik, Maribor

Župnijska ulica št. 3.

se priporoča prečistiti duhovščini za naročila različnih moštanc, kelihov, ciborijev, lestencev, svečnikov, križov, itd. Staro cerkveno orodje popravljam pozlatim in posrebrim v ognju. Mnogo priznanih pisem na razpolago.

Svoji k svojim. 38 Svoji k svojim!

Veliko denarja

si vsakdo prihrani, kdor kupi priznano dobro in močno blago v pošteni trgovini

Franc Karlin-a naslednik

202

JANKO ARTMAN

v št. Jurju ob Južni železnici.

Velikanska zaloga najboljšega manufakturnega, špecerijskega in železninskega blaga po čudovito nizkih cenah, vedno sveže blago.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošto hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4¾%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5½%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izjemni ponedeljki. — V uradnih urah se sprejema in plačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. dopoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.